

VVD ziet niets in pensioenreferendum van beoogd regeringspartner NSC

Martine Wolzak - 17 jan 20:59 • Aangepast om 08:52

Kamerleden Agnes Joseph (NSC) en Thierry Aartsen (VVD) tijdens een debat in de Tweede Kamer over de nieuwe pensioenwet. Foto: Remko de Waal/ANP

In het kort

- VVD wijst voorstellen van NSC, BBB en PVV voor aanpassingen aan nieuwe pensioenstelsel af.
- NSC pleit bijvoorbeeld voor een pensioenreferendum om deelnemers meer inspraak te geven.
- In het pensioendebat woensdag bleek dat ook op dit onderwerp de standpunten van de beoogde coalitiepartners ver uiteen liggen.

De VVD wijst het voorstel voor een pensioenreferendum, gedaan door Nieuw Sociaal Contract (NSC), af. Ook andere ideeën van beoogde coalitiepartners NSC, BBB en PVV om de vorig jaar van kracht geworden nieuwe pensioenwet nu al aan te passen, kregen woensdag tijdens een pensioendebat in de Tweede Kamer geen steun van de VVD.

‘Het klinkt misschien sympathiek, maar schijn bedriegt’, zei de nieuwe VVD-pensioenwoordvoerder Thierry Aartsen over het pensioenreferendum waar NSC voor pleit. Volgens Aartsen zal de opkomst en uitslag niet representatief zijn, omdat ouderen nou eenmaal veel meer bezig zijn met hun pensioen dan jongeren. De VVD ziet een referendum daarom ‘niet zitten’.

Spelregels niet tijdens wedstrijd veranderen

Het was de eerste keer sinds de verkiezingen dat de Tweede Kamer, op verzoek van NSC, debatteerde over de voortgang van de invoering van het nieuwe pensioenstelsel. Daarin bleek dat ook op dit onderwerp de standpunten van de beoogde coalitiepartners ver uiteen liggen.

De PVV, BBB en NSC willen het nieuwe pensioenstelsel, afgesproken in het pensioenakkoord van 2019, alle drie in meer of mindere mate aanpassen. Zo wil de BBB wil de pensioenhervorming grotendeels terugdraaien. Net als de PVV, die (opnieuw) pleitte voor een aanpassing van de rekenrente. NSC wil niet van de zogeheten Wet toekomst pensioen (Wtp) af, maar stelt een referendum per pensioenfonds voor en een extra variant op het nieuwe stelsel.

Al die voorstellen kunnen op weinig enthousiasme van de VVD rekenen. Die partij ‘was en is’ voorstander van het nieuwe pensioenstelsel, aldus Aartsen. ‘De problemen in het oude stelsel worden hiermee opgelost en de sterke punten nemen we over en zijn behouden.’ Hij waarschuwde voor onrust onder werkenden en gepensioneerden, en — een echo van de woorden van werkgevers en werknemers — dat de hele transitie tot stilstand kan komen.

Pensioenfonds hebben vier jaar de tijd om over te gaan naar het nieuwe regime. De voorbereidingen daarvoor zijn al in volle gang. De verwachting is dat volgend jaar al zo’n 25 fondsen naar een nieuwe regeling overgaan en de oude pensioenrechten overhevelen naar het nieuwe stelsel (invaren in jargon). ‘Laten we alsjeblieft niet, nu net na het fluitsignaal, de spelregels van de wedstrijd gaan veranderen’, hield Aartsen de andere Kamerleden voor. ‘Of je nu voorstander of tegenstander van dat stelsel bent of was, volgens mij moet iedereen concluderen dat onderaan de streep niemand baat heeft bij onzekerheid, gedoe en vertraging.’

Schouten wil geen nieuwe onderzoeken meer

Maar Tweede Kamerlid Agnes Joseph van NSC maakt zich vooral over het invaren grote zorgen. Zij voorziet grote juridische bezwaren, IT-problemen en gepensioneerden die in de problemen komen door een te sterk wisselende pensioenuitkering. Deelnemers van een pensioenfonds moeten daarom expliciet hun instemming voor invaren kunnen geven in een referendum, zei Joseph de afgelopen weken meermaals in mediaoptredens.

De BBB, SP en PVV zien, anders dan de VVD, ook wel wat in een referendum. Zij willen wel meer weten over de vormgeving van dat plan. Daar werd in het debat niet veel meer over duidelijk. Joseph kwam er in haar eigen bijdrage niet op terug, en zij kwam ook niet met een motie om een referendum in te voeren. Het NSC-Kamerlid pleitte vooral voor een nieuwe variant op het pensioenstelsel, die invaren overbodig zou maken. De zogeheten ingroeivariant is een hybride vorm van het oude en het nieuwe pensioenstelsel.

NSC diende wel een motie in met de opdracht aan demissionair minister Carola Schouten om een onderzoek naar deze variant te doen en de invoering ervan voor te bereiden. Maar die liet meteen weten dat niet te zullen doen, ook niet als de motie wordt aangenomen. 'Dan gaan we weer helemaal terug naar af', zei Schouten. Volgens haar zijn alle mogelijke varianten, inclusief deze, de afgelopen vijftien jaar onderzocht. 'Het is niet voor niets dat het allemaal zo lang duurde.' Als NSC toch een onderzoek wil en een wetsvoorstel wil voorbereiden, dan moet de partij dat zelf doen, was haar boodschap. Of het regelen in de coalitieonderhandelingen.

Geen breekpunten

Helemaal kansloos aan de formatietafel is NSC niet. Want ondanks de duidelijke stellingname van de VVD in het debat, zijn aanpassingen aan het pensioenstelsel voor Aartsen geen taboe tijdens de coalitieonderhandelingen. Daar heeft de VVD 'geen breekpunten'. Maar als er veranderingen komen, dan heeft een toekomstig kabinet daarvoor wel 'even tijd nodig', waarschuwde Aartsen. Met een internetconsultatie van een wetsvoorstel, een advies van de Raad van State en behandeling door de Tweede en de Eerste Kamer. 'We moeten dat allemaal netjes doen, want het gaat om een enorme pot geld.'

En hoe langer het duurt, hoe verder fondsen al in de transitie zijn. De SP vindt daarom dat met het oog op de formatie alle voorbereidingen voor de invoering van het nieuwe stelsel stopgezet moeten worden. Daar was woensdag nauwelijks steun voor. 'De wet is geen lichtknopje dat je aan en uit kan zetten', reageerde VVD'er Aartsen. En ook bij NSC-Kamerlid Joseph ving Bart van Kent bot. 'De inzet van NSC is om de Wet toekomst pensioenen wel door te laten gaan, maar vooral te verbeteren. In die zin kunnen de pensioenfondsen gewoon vooruit.'